

WSTĘP

Zeszyt drugi kwartalnika „Państwo i Społeczeństwo” z 2004 r. przyniósł zbiór różnych tematycznie prac mieszczących się w szeroko zakreślonej problematyce zagrożeń środowiska życia ludzi – określanych zwykle mianem zagrożeń ekologicznych. Profil tej problematyki wskazywał indywidualny tytuł tomu: *Zagrożenia ekologiczne a etyka, polityka i gospodarka*. Chociaż z inicjatywą wydania tomu wystąpiła Krakowska Szkoła Wyższa im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, autorzy zamieszczonych w nim prac – poza redaktorem naukowym zbioru – pochodzili spoza Szkoły, która w czasie inicjowania jego wydania nie miała jeszcze studiów ochrony środowiska. Dzisiaj – po upływie niewielu lat – sytuacja ta uległa zasadniczej zmianie.

Wieloletnie zaniedbania oraz wymogi stawiane Polsce przez UE w zakresie spełniania standardów środowiskowych wymagają wielu działań związanych z poprawą obecnego stanu oraz kształcenia w tym zakresie specjalistów.

Istniejące już kierunki ochrony środowiska na innych uczelniach kształcą specjalistów w bardzo wąskim zakresie, niepozwalającym na holistyczne podejście do problemu środowiska. Program nauczania na kierunku Ochrona środowiska, który otwarła KSW im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w 2004 r., został opracowany pod kątem przekazania absolwentowi wiedzy interdyscyplinarnej z zakresu oddziaływań antropogenicznych na środowisko z uwzględnieniem możliwości ograniczania, względnie likwidacji tych negatywnych zjawisk.

Dobór przedmiotów pozwoli na uzyskanie wiedzy zarówno teoretycznej, jak i praktycznej, dając absolwentowi tego kierunku możliwość podejmowania zatrudnienia w przedsiębiorstwach produkcyjnych, handlowych, usługowych, firmach consultingowych, marketingowych, ośrodkach naukowo-badawczych, a także w jednostkach administracji rządowej i samorządowej. Absolwenci otrzymują również niezbędne przygotowanie do prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej.

Studia te kształcą obecnie na poziomie licencjackim, a program studiów jest realizowany z wykorzystaniem wiedzy uzyskanej w toku wieloletnich badań naukowych, dotyczących ochrony środowiska, prowadzonych przez kadre podstawową oraz przy uwzględnieniu wzorów nauczania obowiązujących na analogicznych wydziałach szkół wyższych w Polsce i na uczelniach zagranicznych.

Studia te adresowane są do osób, które pragną zdobyć wiedzę interdyscyplinarną oraz swoją postawą przyczynić się do poprawy stanu środowiska zarówno w układach globalnych, jak i lokalnych.

Szczególny nacisk w programach nauczania położony jest na wyzwania i możliwości stwarzane przez współczesną gospodarkę, rozwijającą się zgodnie z koncepcją ekorozwoju.

Uwzględnianie założeń rozwoju zrównoważonego we wszystkich sektorach gospodarki oraz realizowanie wymogów UE w zakresie przestrzegania norm środowiskowych stwarza szerokie możliwości podjęcia zatrudnienia.

Oddany do rąk Czytelników zbiorowy tom obejmuje – podobnie jak ten z 2004 r. – różne tematycznie prace dotyczące multidyscyplinarnej problematyki zagrożeń ekologicznych i ochrony przed nimi (określanej potocznie ochroną środowiska). Zdecydowaliśmy się na zachowanie już użytej formuły tytułowej, dodając do niej tylko rzymską dwójkę (II). Wyrażamy przy tym nadzieję, że w ramach kwartalnika „Państwo i Społeczeństwo” rozwinie się tak właśnie zatytułowana „zielona” podseria.

Obecny tom obejmuje 15 artykułów (nie licząc antologii wypowiedzi Jana Pawła II na temat ochrony środowiska), zgrupowanych w trzy części.

Pierwsza część zaczyna się od omówienia zagadnień natury filozoficzno-społecznej, w odniesieniu do ludzkości użytkującej Ziemię. Następna praca podejmuje podstawowe problemy makroekonomiczne dotyczące gospodarowania zasobami przyrody oraz korzystania ze środowiska. Radykalnemu zawężeniu, gdy chodzi o zasięg odniesienia przedmiotowego, ulega tematyka pozostałych prac tej części: trzeci artykuł dotyczy polityczno-społecznych uwarunkowań powstania pierwszego autentycznie społecznego ruchu ekologicznego w Polsce, co miało miejsce w Krakowie, a praca czwarta – polskiego prawa ochrony środowiska.

Pięć prac zgrupowanych w części drugiej dotyczy zagadnień zarządzania środowiskiem. Poświęcone zostały przede wszystkim problemom z zakresu praktyki, temu tak ważnemu przejściu od teorii naukowych; ich dostosowaniu do jak najskuteczniejszego zarządzania w praktyce. Przedstawiono kwestię dotrzymywania standardów jakości środowiska w aglomeracjach miejsko-przemysłowych, porównawczego spojrzenia na sprawy ruchu tranzytowego towarów jako problemu polityki ekologicznej w Szwajcarii i w Polsce, gospodarki odpadami jako problemu zapewnienia zrównoważonego rozwoju – na przykładzie Krakowa, na końcu tej części zamieszczamy ocenę świadomości ekologicznej konsumentów uzyskaną dzięki analizie wyników badań marketingowych.

Trzecia część obejmuje sześć interesujących tekstów. Poruszane w nich zostały kwestie natury medycznej, dotyczące problemów żywieniowej profilaktyki zdrowotnej, techniczno-ekonomiczne z zakresu energetyki niekonwencjonalnej, gospodarki odpadami czy utylizowania odpadów organicznych, ochrony środowiska w związku z użytkowaniem gruntów rolnych.

Tom ten, poświęcony problematyce różnej natury zagrożeń ekologicznych, przeznaczony jest dla wszystkich zainteresowanych ochroną środowiska, zarówno badaczy tego tak złożonego i zróżnicowanego pola, jak i działaczy ekologicznych oraz studiujących ochronę środowiska we wszelkich ujęciach i profilach.

Andrzej Delorme
Stanisława Klima